

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 4 | 33. årgang | November/desember 2019

Juleevangeliet – hva sier de historiske kildene?

TEKST: JOSTEIN ANDREASSEN

Juleevangeliet er en trygg og god fortelling. Han som skrev det, evangelisten *Lukas*, har fått stor anerkjennelsen for sin pålitelighet og nøyaktighet fra mange teologer og historikere av internasjonal format. Om du leser kapittel 1 i hans evangelium, blir du ikke i tvil om at han også har brukt Maria, Jesu mor, som kilde i det som gjelder henne.

Fortellingen om de to som dro til Betlehem, bekreftes av keiser Augustus selv i den store innskriften som nå står på veggen på hans fredsalter i Roma. Det er en opplevelse å se hvordan den ruver i gaten *Via Ripetta*! Her forteller han om de tre opptellingene som fant sted i hans regjeringstid. Den ene faller i det som senere skulle bli regnet som år 8 f.Kr. Den tidsregningen vi har, ble laget av munken *Exiguus* på 500-tallet. Det er stor enighet om at han regnet 7–8 år feil.

Spør vi imidlertid en lærd kristen egypter om hvor lenge Den hellige familie oppholdt seg der i sin landflyktighet, vil han svare tre år og ni måneder. *Lukas* forteller at de kunne dra tilbake da den onde *Herodes* var død, og han avled i år 4 f.Kr. Ble altså Jesus egentlig født i år 8 f.Kr., så høres det jo helt merkelig ut! Men «feilen» er aldri blitt rettet opp, spør om det ville bli tungvint.

Født i Betlehem: Kirkefaren *Justin Martyr* (ca. 100–165) drev filosofiskole i Roma, men kom fra området ved *Sikem* (nåværende *Nablus*) i det hellige land: «Der fins en landsby i jødernes land, 34 stadier (7,5 km) fra Jerusalem, hvor Jesus Kristus ble født og som du også kan forhøre deg om i skatte-registreringene foretatt av *Kvirinius*, den første prokuratoren i Judea». («*Apologia*» 1, 34).

Grottene i Betlehem: At grotte-systemet under de to nabokirkene i Betlehem er knyttet til Jesus, bekrefter *Justin Martyr* slik: «Josef tok opphold i en bestemt grotte nær landsbyen (Betlehem), og mens de var der, fødte Maria Kristus og plasserte ham i en krybbe. Hit kom de vise menn fra Arabia og fant ham». («*Dialog med Trypho*» LXXVIII). Kirkefaren *Origenes* (ca 185–254) skriver: «I Betlehem blir grotten der Jesus ble født, pekt ut. Her er også krybben der han ble svøpt». («*Contra Celsus*», 1. kap. 60). Som vi ser, meget kort fortalt, bekrefter kirkefedrene juleevangeliet for eventuelle tvilere. Og de henviser til manntallsarkivene. Dette ville ha vært ganske vågalt om de ikke var sikre på at disse arkivene fantes!

Stille natt, hellige natt

Stille natt, hellige natt.
Alt har søvn og mørke tatt.
Trofast våker de hellige to.
Varsomt vugger de barnet til ro.
/:Jorden tar himlen i favn.:/

Stille natt, hellige natt,
barnet er vår største skatt.
Hylder vekkes av gåtefull klang,
natten fylles av englenes sang.
/: Kristus vår frelser er født!:/

Stille natt, hellige natt,
aldri ble vår jord forlatt.
Himlen smiler fra barnets munn,
kommer nær i en frelsende stund.
/: Vier Guds fremtid til vår.:/

MENIGHETSBLADET

Utgitt av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang, Inger Lise Skauge.

Annonseansvarlig: Svein Ystehede,
e-post: ystehede@gmail.com

Grafisk produksjon:
Suveren Kommunikasjon AS, Halden
Opplag: 13.900. **Trykk:** Amedia

Gaver til Menighetsbladet:
Bankkonto 1105 29 91848
Stoff til Menighetsbladet leveres på e-post til unninoding@halden.net

Kjære lesere

Jeg ønsker dere en forventningsfull adventstid og håper at denne utgaven av Menighetsbladet kan bidra til det!

Det er på tide å si tusen takk til alle dere som sender inn tekst og bilder til bladet. Og en stor takk til vår hær av frivillige som tar seg en tur ut i nabolaget for å dele ut Menighetsbladet i vintermørket. Mange tar seg dessuten flere turer. Takk! Dere er gull verdt, husk det.

I bladet vil vi gjerne peke på at advent også er en tid for samling og ettertanke. Hvordan, når så mye skal forberedes? Hva med en stille lesning av en av våre flotte julesanger, en oppfriskning av de talende tekstene fra gammel og nyere tid? Gospel og lovsang er flott, men med alderen får jeg stadig større sans og glede av vår felles salmeskatt.

Velsignet advent ønskes dere alle.

Unni E. B. Nøding, red.

Forsidebildet

Salmen på forsiden, «*Stille natt, hellige natt*», er hentet fra Norsk salmebok nr 43. Tekst av Joseph Mohr (1816) og melodi av Franz Xaver Gruber (1818). Oversatt til norsk av Erik Hillestad (1991).

Maleriet på forsiden, «*Hyrdenes tilbedelse*», malt av den nederlandske kunstneren Gerard van Honthorst i 1622. Maleriet er utstilt i Wallraf-Richartz-museet i Köln.

La Capella feirer 30 år med jubileumskonsert

For 30 år siden, i 1989, flyttet Halden KFUK/M fra Halden sentrum til «Nye Ynglingen» i Vidarsvei på Karrestad.

Koret La Capella på Ynglingen i november 2019. Nesten alle av medlemmene er på plass.

HANNE S. BRÅTHEN

TEKST

Flere sangglade haldensere startet opp et nytt og frittstående kor, *La Capella*, et kor som skulle ha base i de nye lokalene. Koret har øvd på Ynglingen og har vært aktivt i hele perioden fra 1989 til 2019. Det er fortsatt mange av de opprinnelige kor-medlemmene som er med, ikke minst dirigenten Hans-Kristian Olsen. Han har vært og er en stor inspirasjonskilde, noe både gamle og nyere medlemmer setter stor pris på.

Ved siden av en høy trivselsfaktor blant medlemmene, er det et mål for

Fra korseminaret med Marie Håkonsen i oktober 2019.

koret å formidle kristen tro. Derfor er mye av repertoaret kirkemusikk, salmer og kristne sanger i ulike sjangre. Ved siden av dette synger koret folkemusikk og annet, som negro spirituals, viser og kjente svenske og engelskspråklige sanger.

Gjennom årene har koret sunget mange steder og det har vært arrangert flere konserter. Noen av konsertene og tema-samlingene har vært sammen med kjente sangere, musikere og andre «kjendiser», men i den siste tiden har det vært 30-årsjubileet som har hatt fokus.

På jubileumskonserten i Immanuels kirke fredag 27. mars 2020 vil koret synges et bredt utvalg av sanger både a capella og med akkompagnement. Til dette vil vi få hjelp av kantor Marie Håkonsen og andre musikere. I tillegg til La Capella vil gruppen Tress delta med sang og musikk sammen med Svein Bjørneby.

Før jubileumskonserten skal koret synges på «Julesang i Immanuels kirke» 8. desember, sammen med kirkens barne- og ungdomkor. I Berg kirke skal La Capella delta på gudstjenesten 5. januar for å «synges jula ut».

Vi i La Capella ønsker alle velkommen til både jubileumskonsert, Julesang og til Berg kirke i januar.

Dirigent Hans Kristian Olsen i kjent positur.

Deler av altgruppa på sommerøvelse.

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **6. mars**.

Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **18. mars**.

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende. Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsytere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til?

Du har mulighet til å bidra med en pengegave til kontonr 1105 29 91848.

Gjenbruk – et fantastisk prosjekt

I våre dager hvor det snakkes mye om klima og bærekraft, er gjenbruk et sentralt fokusområde. Både enkeltmennesker og media er opp-tatt av dette. Føyer vi også til sosialt fellesskap og det å få hjelpe andre, er det mange positive ting på ett plan.

GERDA SOLERØD
TEKST

NLM Gjenbruk Halden har hatt en flott vekst etter den spede begynnelsen. Da butikken flyttet fra Sydsiden til Høvleriet, økte omsetningen betydelig. Med

åpent fem dager i uka har 50 medarbeiderne nok å gjøre. Arbeidet fordeler seg på mange oppgaver, som å pakke opp varer, vaske og klargjøre disse, prising, stille ut, pynte, stå i kassa, sortere bøker og vaffelsteking. Alle jobber ut i fra de ønskene de selv har i forhold til hyppighet og alle jobber uten noen form for lønn.

Vareutvalget i butikken er enormt! Du kan finne det meste, selv om vi av plass-hensyn, av og til må si nei til

Butikken på Høvleriet

å ta imot mer. Mye av varene kommer bare rett inn, men ellers har vi en hente- og leveringstjeneste for større ting, som møbler hver onsdag og delvis også på mandager.

Butikken er en avdeling innen Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM). Alt overskudd går til å hjelpe mennesker som bor under helt andre forhold enn oss. Via NLM sine medarbeidere ute i mange land i Afrika, Asia og Sør-Amerika, gis hjelp

Stort utvalg av nisser og andre pyntegjenstande.

innen helse, skole og vann. Noen eksempler på dette er hjelp og skolegang til barn med funksjonsnedsettelse i Mongolia, sisterner for oppsamling og spredning av regnvann i Kenya, hjelp til gravide i Etiopia, tilbud til psykisk syke i Indonesia og familiehjelp i Peru og Bolivia. Med 35 butikker over hele landet blir det en betydelig sum som sendes hvert år.

Om du som leser dette har lyst til å være med oss i arbeidet, er du velkommen til å ta kontakt! Du vil antagelig oppleve det samme som oss, at arbeidet er meningsfullt, og at fellesskapet er godt. Ring gjerne butikken på telefon 40 44 34 57 og spør etter butikkleder, eller ring direkte til butikkleder Gerda Solerød på telefon 91 84 65 95.

Lest siden sist; ...og lest gang på gang

Tror jeg at jeg påvirkes av det jeg spiser og drikker?

Ja – de fleste av oss har vel forsonet oss med at maten vi spiser gjør noe med kroppen vår. Vi forholder oss mer eller mindre fornuftig til det – og spiser sunt – eller kanskje prioriterer vi det som smaker best og søttest akkurat nå.

Hvor vil jeg med dette?

Kanskje bare minne meg selv og noen andre om at det samme gjelder det vi putter i oss av næring for vårt hjerte og våre tanker. Det vi leser og hører og ser – er med på å skape

KRISTIN BAKKEVIG
SOGNEPREST I BERG

oss – og forme oss. Unner vi oss selv bevissthet om hva som gjør oss godt? Eller hva som gir oss innsikt og selvinnsett? Kanskje er det tungt fordøyelig i første omgang – men det metter

oss – lenge. Her er litt «mat for sjelen»; «lest siden sist» – og lest gang på gang. Kanskje kan du finne mer der det kommer fra? Nettsøk kan være til hjelp.

Gunnel Vallquist var en tenker – som hadde sin plass i Svenske Akademiet. Hun boret dypt – og skrev kortfattet, til å tygge på:

Det tunga i livet: vilja, men inte kunna.

Det onda i livet: kunna, men inte vilja.

*

Djupt i berget en lysande kristall.

Ingen spränger en väg dit in.

Men den väntande i stillhet lyssnande

hör en dag rösten ur sitt eget djup

viska lösenordet – och berget öppnar sig.

Julian av Norwich levde på 1300-tallet i England. Det var pestens tid – og krigens tid. Hun ble en trøstestemme – som hvilte i Guds godhet – og formildet den. (Det kommer mer fra henne i denne spalten!)

Den beste bönnen er å hvile i Guds godhet – å vite at Guds godhet kan nå helt ned til vår nøds dypeste grunn.

*

Selv om sjelens sår heles, blir arrene tilbake.

Gud regner ikke dem som lyter, men som hederstegn.

Kanskje er noe av det vakreste hun har etterlatt seg, det bildet hun formidler av Gud som en kjærlig forelder. Lytt:

Når vi faller, holder han oss kjærlig, og nådefullt og raskt reiser han oss opp.

Ja – under hans årvåkenhet faller vi; ved hans kjærlighet og styrke og visdom

NYTT FRA ASAK MENIGHET

Nytt menighetsråd

Etter kirkevalget tidligere i høst består Asak menighetsråd for perioden 1. november 2019–31. oktober 2023 av Bjørn Brække, Halvard Bø, Aslaug Degnes, Anne Karine Eriksson, Sverre Hognestad, Rolf Odberg, Anne Lise Nilsen Pettersson og Terje Sivertsen. Vararepresentanter er Karin Silje Stemland, Elisabeth Jensen og Bjørn Vidar Mellemsæther. I tillegg til de valgte representantene møter sogneprest Kjell Halvard Flø som fast representant i menighetsrådet. På rådets konstituerende møte 24. oktober ble de forskjellige funksjonene innad i rådet fordelt slik: leder Halvard Bø, nestleder Terje Sivertsen, sekretær Rolf Odberg og kasserer Aslaug Degnes. Bjørn Brække blir rådets representant i Kirkelig fellesråd med Rolf Odberg som vararepresentant. Rådet består av en god blanding av representanter som både har erfaring fra menighetsrådsarbeid fra tidligere og uten slik erfaring. Vi går med spenning inn i en periode hvor det skal tas mange viktige avgjørelser i kirken. Vi oppfordrer menigheten til å ta med menighetsrådet i sine bønner.

Gudstjenester i adventstiden og i julen i Asak kirke

Adventstiden innledes med en kveldsgudstjeneste 1. desember kl. 17.00 hvor vi synger julen inn. 15. desember er det høymesse kl. 11 med dåp og nattverd. I julen blir det som vanlig to gudstjenester på julaften – henholdsvis kl. 14.00 og 16.00. 1. juledag er det høytidsgudstjeneste kl. 11. Alle er hjertelig velkommen!

Menighetskvelder til våren

Tradisjonen med menighetskvelder i kirkestua ved Asak kirke en torsdag i måneden videreføres våren 2020. Det vil si at det blir menighetskvelder 16. januar, 20. februar, 19. mars, 16. april og 14. mai. Som vanlig vil programmet bestå av en bibeltime, et foredrag eller lignende etterfulgt av felles kveldsmat. Endelig program vil bli lagt ut i kirken når det er klart, men sett av datoene i kalenderen allerede nå!

forsvares vi; og ved barmhjertighet og nåde løftes vi opp til mange gleder.

*

Han sa ikke: «Dere skal ikke bli ridd av storm, dere skal ikke bli utslitt av arbeid, dere skal ikke bli motløse.» Men han sa: «Dere skal ikke bukke under.» Gud ønsker at vi merker oss disse ordene slik at vi alltid kan holde vår tillit sterk, både i sorg og glede.

Hilsen Julian, en kvinne for sin tid – og kanskje for vår?

NYTT FRA BERG MENIGHET

Konsert med Mixdur

Søndag 24. nov. kl 19.00 er det konsert med koret Mixdur. Menigheten ser frem til en stemningsfull kveld med kor og solister og med kjente og ukjente musikalske uttrykk.

Berg kirkes historie

Torsdag 21. eller 28. nov. fortsetter vi med en ny torsdagskveld denne høsten om «Historiene vi forteller». Denne gang vil lokalhistoriker Jens Bakke fortelle om Berg kirke gjennom historien. Det vil også bli musikalske innslag. Se mer informasjon på kirkens hjemmeside etter hvert.

Hverdagsgruppe i Kirkestua: «Mat og prat»

«Mat og prat» er en uformell formiddagssamling for kvinner. Vi spiser formiddagsmat, har tid for en god prat, og synger sammen, i hyggelige omgivelser. Tema som kan være interessante for oss alle, blir presenter på hjemmesiden til Berg menighet og i informasjon i kirken før hver samling. Neste samling er onsdag 27. november kl. 11.30 til ca kl 14.00.

Jazzgudstjeneste

Søndag 1. des. er det jazzgudstjeneste i kirken med en gruppe fra Halden storband og sangsolist Margrete Gaulin Simensen. Det har vært utrolig flott å feire jazzmesse med denne inspirerende musikkgruppa, og Berg menighet ser med forventning frem til en my mulighet til å oppleve en gudstjeneste med mye jazzpreget sang og musikk.

Stille kirke

En torsdagskveld i måneden arrangerer menigheten «Stille kirke» med enkel kveldsmesse. Siste arrangement i høst er 14. desember kl 19.00. Kveldsmessen begynner ca 19.30. Menigheten ønsker på denne måten å legge til rette for stillhet i kirkerommet. Stillheten får rammer også i enkel musikk. Det er mulighet til å komme og til å forlate kirken som du ønsker. Stillheten gir deg muligheter til å oppleve kirken på en annen måte og åpne opp for det vi oppfatter som det hellige. Det som gir en annen tilhørighet i virkeligheten og det som poeten Karin Boje kalte «en himmel over min färd».

Ventemesse

Søndag 15. des. kl 11.00 er det Ventemesse i kirka – en gudstjeneste med rom for ettertanke og toner. Koret Good Enough deltar med sang og musikk.

Julekonsert

Koret i Berg menighet, som heter Søndre Borg Vokalensemble, har julekonsert søndag den 18. des. kl 19.00 i kirka. Det blir korsang, allsang og anledning til å komme i og oppleve julestemning.

Torsdagskveld med sang og poesi

Torsdag 24. okt. arrangerte kulturutvalget torsdagskveld med trekkspill og poesi. Trekkspillklubben spilte ulike musikalske sjangre og komposisjoner. Vi fikk blant annet høre Panis Angelicus, Mozarts vakre «Elvira Madigan», Jämtlandsk bruremarsj og Taubes Pierina. Medlemmer av kulturutvalget i Berg menighet formidlet poesi fra Hans Børli, Arne Paasche Aasen og Oleane Stensrud. Musikerne bidro med solistiske innslag, dynamisk spill og teknisk briljans og leverte et engasjert og flott samspill.

FRA BOKHYLLEN

ARILD F. STANG
TEKST

Det var med stor glede, og ikke så rent liten undring, at jeg i 2011 leste Mine Bibelske Søstre (Hermon Forlag AS) av Inger Lise Skauge. Jeg er ingen teolog, men mente å ha lest og studert temmelig mye i Bibelen. Det hadde ikke «gått meg hus forbi», at det hadde forekommet noen kvinnenavn, som flere Maria-er, Ruth, Sara, Rebekka og noen andre. Men her presenterte Skauge et 50-talls

Som perler på en snor – Flere bibelske søstre
Inger Lise Skauge. Hermon forlag, 2019

spennende kvinneskikkelser. I år kom så denne vidunderlige boken *Som perler på en snor*. Til dels en videreføring av de bibelske søstrene. Noen av kvinnene kjenner vi igjen fra tidligere, mens en rekke andre er «nye». Ikke alle

historiene finner du i vår vanlige bibel; noen få historier er hentet fra de Apokryfe Skrifter, som f eks historien om Anna, Jesu mormor. I denne spennende, lettteste boken har forfatteren gjort en ny, pedagogisk «vri»: de bibelske «søstrene» er inndelt i grupper på 4–6, der kvinnene innen hver gruppe har visse likhetstrekk. Slik viser Skauge på en elegant måte at hun ikke bare har store bibelske kunnskaper, men også en dypere innsikt i menneskesinnet; – og i sosialantropologi i historisk perspektiv. De menneskelige skildringene er tidløse. Selv bruker forfatteren i innledningen

metaforen om et sandkorn, som i tidens fylde av muslingen blir omdannet til den vakreste perle. Inger Lise Skauge har med denne boken klart å få oss til å oppfatte tilsynelatende perifere og noe uinteressante bibelske medsøstre som perler, – og nettopp: som på en snor.

Oslos biskop Kari Vetterberg sier at «du som leser *Som perler på en snor* får et skinnende og fargerikt juvelsmykke i hendene.» Jeg legger til: Denne boken fortjener å finne vei til samtlige juletrær, som blir hentet inn til varme stuekroker denne Julen!

God jul – god lesing!

Misjonssykehuset på verdens tak

Inntrykk fra en reise til Nepal

KJELL HALVARD FLØ
SOKNEPREST

Vi har mye å takke for i Norge, og vi ser det gjerne klarere etter å ha besøkt mennesker som lever i andre land under andre forhold enn oss. I oktober reiste en liten gruppe fra Norge til Nepal for å besøke Okhaldhunga sykehus. Naturen rundt er fantastisk. Mount Everest er en av 14 fjelltopper over 8000 meter og landet består av bratte fjellsider overalt. Hit kommer verdens beste fjellklatrere sammen med de som er litt for lite trent, og tålmodige sherpaer må noen ganger bære både personer og bagasjen deres. Å bære opp til 100 kilo på ryggen i tynn fjellluft er imponerende, men våre venner i Nepal har det som oppgave i møte med turistene. De 1300 barna som hvert år blir født på Okhaldhunga sykehus kommer fra fattige familier, og mange i Østfold har engasjert seg i å strikke tepper og babytøy slik at de små barna har noe å ha på seg når de reiser hjem. Husene er enkle med bål midt på gulvet i det ene rommet de

Babytøy til den nyfødte.

har. Brannskader og fallskader blir det mye av når livsvilkårene er slik, og alkoholskader og familievold er kjente begrep der også. Men i samarbeid med lokale menigheter for Sherpafolket har Okhaldhunga sykehus utviklet et omfattende hjelpearbeid. Sykepleieskole er på plass. De som har lang reisevei før fødsel får bo på et eget mødreventehjem og får grunnleggende opplæring i foreldrerollen de skal inn i. Normisjon støtter dette sykehuset og arrangerer turen. Les gjerne mer på www.normisjon.no sine Nepalsider.

Vi var der i slutten av regntida og fikk kjøre indisk jeep der veien var vekselvis asfalt, elvebunn og leire der halve

veibanen hadde rast ut. «I Norge må dere bruke sikkerhetsbelter, for ellers piper det. I Nepal er ikke det nødvendig.» kunne guiden fortelle. Vi hørte på, og satt stille, uten et pip.

Det gjør inntrykk å møte menigheter som samler inn ris så de fattigste kan få noe å spise. På gudstjenestene kunne de sangene sine og leste bibeltekster i kor. De møtte oss med sine smil, og ville be for oss som var i Norge. «Det må jo være så mange fristelser i Norge» kunne de fortelle oss. Det er ikke bare rikdom i Norge heller, men vi har mer å dele på. Noe kan vi gjerne dele med våre venner i Nepal!

Normisjon er en viktig støttespiller til sykehuset som

drives av United Mission to Nepal.

Det ligger 8 mil fra Mount Everest og 7 timers jeeptur øst for Katmandu.

Lesefrukt
ved Trond Enger

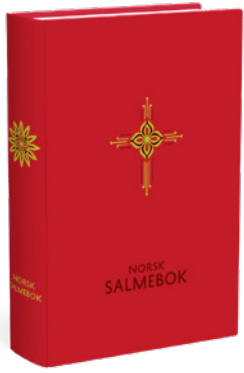
Som barn lærer vi å snakke; som voksne skulle vi lære å lytte.

Frank Pozmantier
US-amerikansk filosof
1892–1958

Det er teologiens oppgave å tale om det man burde tie om. Deri består teologiens dilemma: den må tale om det man egentlig ikke kan tale om.

Heinz Zahrnt
tysk teolog og forfatter
1915–2003

Menneskene ligger under for grådighet.
Koranen

Salmeomtale

Adventssalmen *Gjør døren høy, gjør porten vid* er blant de eldste salmene vi har i våre sang- og salmebøker. Ja, den har sine røtter tilbake til førkristen tid, da kong David i sin salme skrev: *Løft hodet, dere porter, ja løft dere, eldgamle dører, så ærens konge kan dra inn* (Salme 24).

INGER LISE SKAUGE
TEKST

Salmen er opprinnelig tysk, skrevet av Georg Weissel i forbindelse med en kirkeinnvielse i Königsberg 2. søndag i advent 1623. Men salmen kom ikke på trykk før sju år etter hans død i 1642.

Presten og salmedikteren Georg Weissel ble født i Domnau i Østpreussen i 1590. Han studerte teologi og musikk ved universitetet i Königsberg. Etter ordinasjonen i 1623 ble han tilsatt som sogneprest i denne byen. Her døde han i august 1635, bare 45 år gammel.

En legende forteller at en mann ved navn Sturgis skal ha sperret av en vei som ble brukt som kirkevei for folk fra fattighuset. Veien gikk over eienkomsten til Sturgis. En dag hørte han presten Weissel komme syngende på den veien: *Macht hoch die Tür, die Tor macht weit*. Sturgis ble så rørt at han åpnet veien igjen for fri ferdsel.

Den tyske salmen ble oversatt til norsk av Nils Johannes Holm i 1829 og senere bearbejdet av Magnus Brostrup Landstad i 1861. Det er stor enighet om at salmen i utgangspunktet hadde sju vers, og at Landstad føyde til et vers i sin versjon av salmen. Det er vers nr. seks som er Landstads.

Et gammelt Freskomaleri av den ukjente kunstneren «Maestro di Sant'Abbondio» (1315–1324) til Jesu inntog i Jerusalem. Maleriet finnes i kirken Basilica di San Abbondio i Como, Italia.

Denne gamle adventssangen synges i mange land – og i de fleste kirkesamfunn her i Norge. Den kjente melodien, som er skrevet av Louis Bourgeois, brukes i også i alle kirkesamfunn og over landegrensene. Denne salmen er et felleseie.

Teksten beskriver Jesus som verdens konge og frelser. Men det er ikke noen jordisk konge vi får skildret her, Jesu rike er ikke av denne verden.

Salmen er et kunstverk. Teksten er fylt med forståelige metaforer, samtidig som den gir leseren eller sangeren direkte utfordringer i adventstiden.

*Mitt hjertes dør jeg åpner deg,
o Jesus, kom hit inn til meg,
og ved din nåde la det skje
at jeg din vennlighet må se!
Ja, ved din Hellig Ånd det gjør,
vi daglig åpner deg vår dør,
og deg oss kun til frelse vet,
velsignet i all evighet!*

Adventstid er tiden for å åpne sitt hjerte for Kongenes Konge.

GJØR DØREN HØY, GJØR PORTEN VID

NR 5. – NORSK SALMEBOK 2013

Gjør døren høy, gjør porten vid!
Se, ærens konge kommer hit!
Han hersker over alle land
og er all verdens Frelser sann.

Rettferdig kommer han her ned
og bringer salighet og fred,
saktmodig fremmer han sin akt
og herske vil med miskunns makt.

Han roper ut et nådens år,
vår nød ved ham en ende får,
derfor av lengselsfulles tall
en gledesang ham møte skal.

Å, vel det land, det hus, den gård
hvor denne mann for styret står!
Å, vel det hjerte, sjel og sinn
hvor denne konge drager inn!

Han er den rette gledesol
som lyser fra Guds nådestol.
Ved ham, Guds Sønn, det lysne må
i våre hjerters mørke vrå.

Gjør døren høy, riv stengsel ned,
i hjertet rom for ham bered,
så kommer ærens konge sterk
og fremmer i deg alt Guds verk.

Mitt hjertes dør jeg åpner deg,
o Jesus, kom hit inn til meg,
og ved din nåde la det skje
at jeg din vennlighet må se.

Ja, ved din Hellig Ånd det gjør,
vi daglig åpner deg vår dør,
og deg oss kun til frelse vet,
velsignet i all evighet!

NYTT FRA BERG MENIGHET

Vi synger jula ut

På søndag 6. januar er gudstjenesten preget av at vi skal syng jula ut. Koret Lacapella deltar med sang og musikk.

Nytt toalettbygg

Dere som har vært i kirken i høst har sett at det reiser seg et nytt bygg ved parkeringsplassen. Det er de etterlengtede toalettene som nå kommer på plass. Samtidig blir det bygget et møterom med en kjøkkenkrok som etter hvert er ment også å kunne brukes som «pilegrimskjøkken» i og med at Berg kirke ligger sentralt plassert i pilegrimsleden gjennom Borg. Det er håp om at det hele skal stå ferdig før jul.

Ny vennskapsmenighet

Berg menighet har etablert kontakt med Rönnäng menighet på Tjörn i Sverige for å utvikle en felles vennskapstilknøytning til gjensidig inspirasjon. Staben i menigheten på Tjörn var på besøk i Berg 27. august og møtte ansatte, representanter fra menighetsrådet og kulturutvalget. Vi hadde en fin utveksling av informasjon om arbeidet i våre to menigheter, og det vil i nær fremtid bli foretatt en gjensittig.

Berg kirkestue

Håndverkere og frivillige er og har vært i gang med oppussing av kirkestua i sommer og i høst, og nå er det blitt nye toaletter. I løpet av kort tid vil det også bli installert ny varmpumpe og termostatregulering av radiatorene, slik at vi får en bedre og jevnere temperaturregulering inne. Ytre oppussing må vente til våren. Kirkestua er allerede mye brukt både til menighetsaktiviteter og utleie.

Halden og Omegn
begravningsbyrå

ADRESSE Damstredet 1
1772 Halden
TELEFON 69 18 44 51
WWW halden-begravelse.no
INNEHAVER Jostein Lie

ALLTID HER FOR DEG

Glassmester'n
OSKAR HANSEN

GLASSMESTERI OG
RAMMEFORRETNING

Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

Menighetsbladet
takker for all støtte
fra annonsører og
privatpersoner.

JENSEN & SCHEELE

jensen-scheele.no

Montér

Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000

Åpningstider:
Mandag-fredag:
07.00–17.00
Lørdag: 09.00–15.00

MEMORIUM

- Henting og levering av minnestein
- Vedlikehold, oppussing, fornyelse og inngravering av minnestein
- Bolting av gravstein/sokkel
- Selvvanningskasser/bedplater/rammer

Kontakt oss:
96 71 09 84 • 94 14 06 32 • 93 04 97 50

Mekanisk Service
Halden AS

Svinesundsveien 338, 1788 Halden
Tlf 69 19 48 80

Følg oss på Facebook

Vi hjelper deg i
gang med ditt
prosjekt.

Kom innom for en
hyggelig fagprat.

BYGGERIET

Byggeriet LA Bygg
Isebakkeveien 1 (Sortiefeltet)
Tlf 476 55 222

HLS transport
HALDEN LASTEBILSENTRAL SA

Svinesundsveien 337
1789 Berg i Østfold
Tlf 69 19 55 50

STANSEFORMFABRIKKEN

STANSEFORMER
av høyeste kvalitet

Konstruksjon på DAK,
stanserriss og matriser
Laserskårne stanser og
rensverktøy
Utskjæring av prøve-esker
Iddeveien 66, 1769 Halden
Tlf 69 17 52 20

Benytt
Menighets-
bladets
annonsører når
du handler...

Juletreet

INGER LISE
SKAUGE
TEKST

Har du undret deg over hvorfor vi har tradisjonen med å sette et skogstre i stuene våre? Om det bare skulle ha stått der nakent og bart, ville det ikke ha skapt den lysende og varmende effekten det får når det er ferdig pyntet.

Juletre-tradisjonen er gammel og stammer fra Tyskland, der man kan føre den helt tilbake til 1600-tallet. Til Norge kom tradisjonen for ca 200 år siden, men det tok tid før det ble en vanlig skikk både i byer og på landsbygder. At det er gran eller furu som brukes, er ikke tilfeldig. Det «evig-grønne» treet symboliserer julens innerste

innhold, nemlig evigheten. (Les legenden om juletreet på høyre side, som forteller hvorfor nettopp grantreet er blitt julens tre).

Selve treets symbolikk – med stammen, grenene, toppen og juletrefoten, som tidligere var korsformet, kan ikke fortelles vakrere enn sanglæreren fra Fredrikshald har skrevet det i sin sang: Juletræet.

En ukjent julesalme fra Halden

I mitt barndomshjem, langt herfra, lyttet vi i blant til en meget spesiell julesang. Det var forresten kun når det var sangere på besøk at den ble brukt, for den var meget krevende å synge.

Teksten var så spesiell at den prentet seg inn i barnesinnet. For et barn var den både mystisk og uforståelig, men jeg kunne se på de voksnes innlevelse at sangen hadde en betydelig virkning, idet ansiktene var både tårevåte og himmelvendte.

For noen år tilbake fant jeg – under en opprydning – noten til denne sangen. Og til min forbauselse så jeg at den ikke bare var trykket i Fredrikshald, men hadde sin opphavsmann herfra. Sangen er skrevet av Jens Kjæregaard (1858–1934). Da Kjæregaard flyttet til Halden, arbeidet han først som lærer i Bråtorp krets i Enningdalen. I 1884 ble han ansatt i Halden. Han hadde størstedelen av sitt arbeid ved Halden Pikeskole, men var samtidig engasjert som sanglærer ved Gutteskolen. Fra 1910 var han bestyrer ved

Tistedalen skole. Vi vet at han i en lengre periode eide Peder Ankersgate 11. Han hadde mange offentlige

verv og var instruktør for flere kor i Halden. Her er hans særpregete og nokså ukjente julesalme.

JULETRÆET

Av Jens Kjæregaard

Jeg har og faaet mitt juletræ.
Hør, og du skal det i aanden se:
Roten er barnet i krybben lagt,
Toppen er Kristus i himmelpragt.

Stammen er korset med Jesus paa,
Saften er blodet, vi syndere faa.
Grenene mennesker, store, smaa,
Døpte i troen paa Jesus staa.

Naar jeg bedrøvet til stammen gaar,
Læsker mig saften, ny kraft jeg faar.
Naar jeg i graat ved dens rot faar hvil,
Bøier sig toppen til mig med smil.

Jens Kjæregaard
Moderato.

Jens Kjæregaard

Jeg har og faa - et mit ju - le - træ. Hör, og du skal det i aan - den se: Ro - ten er bar - net i
kryb - ben lagt, top - pen er Kri - tus i him - mel - pragt.

Her er bare selve melodien. Hele partituret finnes hos Inger Lise Skauge og kan lånes ut.

<p>Tom for printerblekk? Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk</p> <p>Køhn;libris</p> <p>Storgaten 24 – tlf 69 18 43 44 – et førstevalg i sentrum</p>	<p>Mercedes-Benz PEUGEOT</p> <p>Halden Auto AS Svinesundsveien 345, Sørlifeltet Tlf. 69 17 29 70 www.haldenauto.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>	<p>Halden Betongtransport AS</p> <p>Korterødveien 26, Sponvika Tlf 69 18 40 76 Mob 91 88 55 09</p>	<p>MASKINENTREPRENØR Helge Stumberg AS</p> <p>Stumberg gård ldd 1765 Halden</p> <p>Tlf 901 00 964 E-post: stumberg@halden.net</p>	<p>KIWI minipris RISUM</p> <p>Tlf 69 18 57 93</p>	<p>Trenger du barnehageplass?</p> <p>tdm BARNEHAGER</p> <p>www.tdmbarnehager.no</p>	<p>veng BILDELER</p> <p>Karosserideler og lykter, eksosanlegg, katalysatorer, DPF-filter, hengerfester, radiatorer, vindusheiser, bunnpanner, speil, forstillingsdeler, bremseskiver, bremsesklosser m.m.</p> <p>69 19 54 00 Isebakkeveien 6 – Sørlifeltet www.veng.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>
<p>Bademiljø</p> <p>Kolås Eftf. AS Autorisert rørlegger Nedre Bankegate 34, 1771 Halden Tlf 69 19 07 00</p> <p>TIT MESTER</p>	<p>BERGSTRØM Kjøtt og delikatesser</p> <p>Tlf. 69 18 56 20</p> <ul style="list-style-type: none"> • Populær catering • Pølsemakeri • Rene råvarer av god kvalitet <p>www.bergstromkjott.no</p>	<p>ERLING GRIMSRUD AS</p> <p>Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling <p>www.erling-grimsrud.no</p> <p>AUTORISERT MASKINENTREPRENØR</p>	<p>HØK KRO - MOTELL</p> <p>Kafeteria – Selskapslokaler Catering – Motell – Hytter</p> <p>Tlf 69 16 80 00 www.hokkro.no • post@hokkro.no</p>	<p>Interflora Kildebo Blomster</p> <p>Fisketorget 2 Tlf 69 18 14 10 www.kildeboblomster.no</p>	<p>Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler...</p>	

Legenden om juletreet

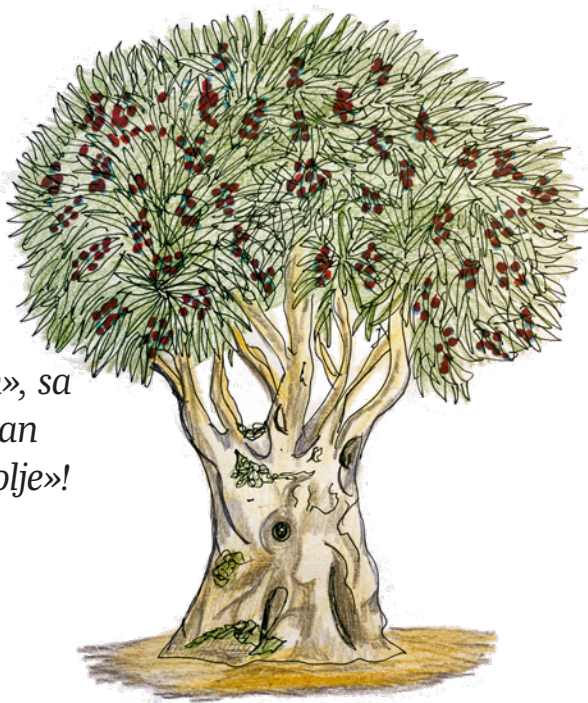
Omskrevet for barn av Inger Lise Skauge etter en legende av Dan Lindholm: Julens lysbærende tre. Illustrasjoner: Anne Doreen Isaksen

Da Jesus ble født, var det mange som ville besøke Ham. Tre trær bestemte seg også for å gå til Betlehem. Det var et fikentre, et oliventre og et grantre. Det var langt å gå. En dag de kom til en liten sjø. Der stoppet de for å hvile. Da begynte de å snakke sammen om hva de hadde med seg som gaver til det lille barnet.

Jeg er helt full av oliven», sa oliven-treet. Av oliven kan barnet få den flotteste olje»!

Jeg har med meg fiken-frukt», sa fikentreet og var litt stolt i stemmen. Søtere frukter finnes ikke en gang på kongens slott!

Grantreet sa ikke noe, men var litt flau. Greinene bøyde seg ned til bakken. Det hang bare harde kongler på kvistene.

Endelig kom de fram til Betlehem. Alle trærne bøyde seg dypt og hilste på barnet. Fikentreet la masse fiken-frukter i fanget til Maria og smilte fra grein til grein. Oliventreet bøyde greinene sine mot Josef og ba ham plukke så mye oliven han bare kunne.

– Jeg har ingen gaver, jeg», sa grantreet. Men hvis jeg kan være til nytte, kan dere få hele meg!

– Å, ja, takk», sa Maria. Du kan være julens tre! Hun festet et lite lys på treet. – Du gir den største av alle gaver, du. For hver jul skal du og lysene minne folk om barnet i krybben»!

Juletre-pynten

Hva man pynter juletreet med følger gjerne slektens tradisjoner, men det synes som om enkelte elementer hører med i de fleste hjem. Og slik bør det også være, for juletrepynten har også sin særegne symbolikk.

Stjernen og glitter

Stjernen i toppen minner om stjernen som lyste over Betlehem den natten da Jesus ble født. Glitteret danner lysstråler fra stjernen og sprer på en måte lyset.

Lysene

Når lysene tennes på treet, skapes en egen varme og glede. I Bibelen fortelles det at Jesus er verdens lys. I tillegg oppfordres vi mennesker til å lyse for hverandre.

Engler og englehår

Engler hører julen til. Selve julenatten ble himmelen fylt av en engleskare. Vi pynter gjerne treet med engler og «englehår».

Lenker

Da vi voksne var små, var det vanlig å pynte treet med hjemmelagde lange og fargerike lenker, lagd av glanspapir. Slike lenker minner om jordens befolkning, knyttet sammen i lenker. Lenkene blir et vakkert symbol på samhold og solidaritet.

Flagg

I noen hjem henges det remser med norske flagg på treet, selv om det ikke egentlig har noe med julens symbolikk å gjøre. De norske flaggene er korsmerket, men et flott solidaritetssymbol er lange flaggremser med flagg fra hele verden. De symboliserer at julens glade budskap skal ut til hele verden.

Kuler

Da jeg var barn, hørte jeg at de skinnende kulene i gull og sølv skulle minne oss om vismennenes gaver. Slike kuler behandler vi med varsomhet, de kan så lett gå i stykker. De kan gjerne være et symbol på jordkloden vår. Vi må ta vare på jorden, for også den kan så lett gå i stykker.

Halmfigurer

Det finnes mye vakker juletrepynt lagd av halm. Det er en tydelig symbolikk bak slik pynt. Han som kom til jord ble lagt på halm og strå.

Hjertekurver

Fremdeles er det mange som henger kurver på treet, kurver som kan fylles med godsaker. Hjertekurvenes symbolikk er enkel. Det er kjærlighetens og gavmildhetens symbol. Et bedre symbol for jul er vanskelig å finne.

Festdag på Glenne

Misjonsmessen slo til igjen

Lørdag 16. november ble en festdag på Normisjonshuset på Glenne! Det Norske Misjonsselskap hadde sin årlige messedag der det krydde av folk.

Takk til alle dere som kom innom! Salget startet kl 11.00. Lokalt var det blant annet kaker, syltetøy og håndarbeider til salgs. Halden utlodningen hadde eget bord med 16 gevinster, hvorav 8 gavekort. Østfold øst stilte med varer til salgs og en egen utlodning som er med rundt på alle de 13 messene. På misjonsmøtet kl 13.00 holdt Unni Holm Olsen talen og Gla'sang fra Gimle ga oss gode

sangstunder. Glede og god atmosfære preget dagen. Folk kunne kjøpe risengrynsgrot og ellers forsyne seg med smørbrød, kaker og kaffe. Åresalget gikk strykende og fikk mange glade vinnere. Ca 78.500 kroner ble resultatet hvorav ca 20.000 var kommet inn på loddosalg i 5 butikker med 2 dager på hvert sted. Vi takker for en flott messedag!

TEKST: LIV HAUGE JOHANSEN

Runar Godø ny kateket i Halden

16. september startet Runar Godø opp som ny kateket i Den norske kirke i Halden, etter Ragna Ristesund Hult.

Runar er 50 år, Ålesundspatriot og bosatt i Sarpsborg. Han har jobbet som kateket i Borge menighet i mange år, og har det siste året vært daglig leder i Hafslund, Skjeberg, Ullerøy, Skjebergdalen og Ingedal menigheter. Han har lang og bred erfaring, og vi er veldig glade for å ha fått ham som medarbeider! Som kateket i Den norske kirke i Halden vil Runar få ansvar for å lede trosopplæringsarbeidet i alle menighetene.

TEKST: REIDAR FINSÅDAL

Lars Lauvvik Ørland er ny ungdomsprest på Iddesiden

11. november hadde Lars Lauvvik Ørland sin første arbeidsdag som ny ungdomsprest på Iddesiden.

Lars er 28 år og nygift med sin Marianne. De siste to årene har han jobbet som sogneprest i Holt og som ungdomsprest i Holt, Tvedestrand og Dypvåg menigheter. Han er glad i sjakk, friluftsliv, klatring og amerikanske biler. Her hos oss vil han få hovedansvaret for konfirmantopplegget på hele Iddesiden. Velkommen til Halden, Lars! Både Runar og Lars vil bli høytidelig innsatt i tjenestene sine under gudstjenesten i Asak kirke 24. november.

TEKST: REIDAR FINSÅDAL

Bjørnar Spydevold synger i Immanuelskirke

Søndag 16. februar synger Bjørnar Spydevold på gudstjenestene kl 11.00 i Immanuelskirke. Han vil være kjent for mange fra tidligere opp-tredener i Haldens kirker ved konserter, gudstjenester og begravelser. Bjørnar Spydevold har et bredt repertoar og er også vel kjent gjennom diverse musikalske oppsetninger i distriktet.

TEKST: BERIT ØKSNES

1. advent i Immanuelskirken

På gudstjenesten i Immanuelkirken første søndag i advent vil vi ha innsettelse og forbønn for ny diakon i Halden, Marit Brenne.

Marit har vært diakon i Heimdal og på Gran Canaria. Hun er 55 år og har 4 voksne barn. I Halden skal hennes arbeid spesielt være rettet mot utenforskap og våre nye landsmenn. Hennes arbeid er særlig lokalisert til sentrum av byen. På den samme gudstjenesten vil Irene Lundblad synge. Irene vil være kjent fra opp-tredener i mange kirker i Halden-området. Hun har gitt ut CD'en Lys i mørke. Hun synger i Borg Vokal som medvirker på juleoratoriet i Immanuelkirken 5. desember. Både Runar og Lars vil bli høytidelig innsatt i tjenestene sine under gudstjenesten i Asak kirke 24. november.

TEKST: BERIT ØKSNES

Diakon Marit Brenne blir innsatt som diakon i Halden by første søndag i advent.

Irene Lundblad synger på gudstjenesten i Immanuelskirken 1. søndag i advent.

Høstfest i Idd

3. oktober ble den årlige høstfesten i Idd menighet arrangert på Karlsholm forsamlingshus. Arrangør for festen er Idd Menighetsdiakoni med diakon Hilde Finsådal i spissen. Vel 50 personer deltok på festen som ble holdt på dagtid (kl 11-13), og det var interessant og spennende å høre på foredrag av Roy P. Nordbakke som snakket om Biologisk mangfold og viktigheten av opprettholdelsen av mangfoldet i naturen – ikke minst også for menneskehetens framtid. Han viste samtidig unikt flotte bilder som han selv hadde tatt på sine mange turer, og som han brukte til å underbygge foredraget sitt. Det var også sang og musikk fra Pella-koret og selvfølgelig servering av snitter og kaffe og med påfølgende utlodning. Marte-Kari Melkerud på piano til kor og fellessang.

TEKST: INGEGERD BØE JENSEN

JERNA
BILLINGTON
Tlf 69 17 24 20

HALDEN
TANNHELSESENTER AS
Storgata 15
1776 Halden
Tlf 69 17 51 52
haldentannhelsesenter.no

Benytt
Menighets-
bladets
annonsører når
du handler...

Marthinussen
MUSIKK
Pianostemmer/
tekniker
Prestegårdsvn. 1,
1791 Tistedal
Tlf 91 36 02 45
sverre@
marthinussenmusikk.no
www.martinussenmusikk.no

BIA REGNSKAPSLAG
BERG IDD & AREMARK
Vi er spesialister på landbruks-
regnskap, men i vår kunde-
portefølje har vi også aksje-
selskaper, enkeltmannsforetak,
ANS, DA, Samdrifter og frivillige
organisasjoner.
Rødsveien 46 – 1781 Halden
Tlf 69 19 07 50
www.biaregnskapslag.no

LIE HANDELS-
GARTNERI
v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20

Følg oss på
Facebook!

Øförlie
ETABLERT 1861
Gaven som gleder
Storgata 3, Sydsiden
Tlf 69 18 20 33

Riis-Elektro AS
Helhetlige løsninger
innen elektro til private
og bedrifter
Walkers gate 14, 1771 Halden
Tlf. 69 18 15 75
www.riiselektro.no

Gravstener
skulpturer og andre produkter i sten
Lokalprodusert, gjerne hugget etter deres ønske.
Besøk vår innendørs utstilling eller ring oss, så sender vi katalog.
Se våre hjemmesider: www.johansenmonument.no
JOHANSEN
MONUMENTHUGGERI AS
Skjebergv. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33

Bygdekvalder på Karlsholm

Torsdagene 12. september og 10. oktober ble det arrangert bygdekvalder på Karlsholm i Idd Menighetsråds regi.

Ved siden av å være et sosialt og kulturelt tilbud til alle som ønsker det, både i og utenfor menigheten, er det også en måte å skaffe økonomi til driften av huset og til opprustingen huset fikk i fjor. Vi sender en stor takk til alle velvillige loddkjøpere!

Bygdekvaldene inneholder fellessang som ledes av Marte-Kari Melkerud med sitt emnente piano-akkompagnement. Hver kveld har sitt eget tema, og det er enkel servering med kaffe, rundstykker og kake. Tiltaket har hittil hatt stor suksess, og ca. 40–50 har vært til stede disse kveldene.

12. september var temaet hverdagslivet til de gamle stenhoggerne på Idd. «Stenhogger-sønnen» Jan Lunde, som vokste opp i dette miljøet, kåserte innlevende fra sin oppvekst og

om livet som det var – et hardt, men likevel godt liv for dem som hadde en inntekt i familien.

Det var også nydelig sang fra mor Elin Alshus og datter Tonje Svangren som sang lokale og kjente, og litt mindre kjente stenhogger-sanger.

10. oktober fortalte Asakbonden Oddvar Mustorp om bondelivet og om hvordan han i voksen alder ble internasjonal reiseoperatør, hovedsakelig til Midtvesten i USA. Temaet ble presentert som en samtale/intervju med sogneprest Reidar Finsådal. Kveldens kunstneriske gjest var nøkkelharpemusikeren Kirsten Eggen, som spilte sammen med vår faste pianist Marte-Kari Melkerud i frisk allsang.

TEKST: INGEGERD BØE JENSEN

Sorg og omsorg

Et bredt spekter av organisasjoner står bak Sorg og Omsorg i Halden: Halden Sanitetsforening, Halden Demensforeningen, Halden Soroptimistklubb, LEVE Østfold [Landsforeningen for etterlatte etter selvmord], Halden Frivilligsentral, Den Norske Kirke, Human-Etisk Forbund, Halden kommune

Vi inviterer til fellesskapsmåltid, temamøter og tilbyr sorg-grupper når noen ønsker det. Har du spørsmål eller ønsker mer informasjon, kan du kontakte en av oss:

Hilde Finsådal (Diakon i Den norske kirke), tlf 951 06 257. hilde.finsadal@halden.kommune.no

Halden Frivilligsentral, tlf 69 18 88 18 eller 916 35 173 post@halden.frivilligsentral.no

Nettside: www.sorgogomsorg.org

Julekonserten i Rokke kirke 2. juledag

Jenny Marie Nordheim

Tres

26. juledag byr vi på den tradisjonsrike julekonserten i Rokke kirke. Også i år deltar Tres sammen med organist Jan Erik Norheim og saxofonist Arild Elnes. Gjesteartist er Jenny Marie Nordheim. Andakt ved sogneprest Berit Øksnes. **Konserten starter kl 12.00.**

Fra venstre: Leif Arne Eriksen, Hans Drued Hansen, Rolf Ingar Andersen, Håvard Larsen, Jan -Einar Wiig og sogneprest Reidar Finsådal.

50-årskonfirmanter i Idd kirke

27. oktober ble konfirmantene fra 1969 invitert til jubileumsgudstjeneste i Idd kirke. Det var 42 konfirmanter i oktober 1969 – 15 jenter og 27 gutter. 5 av disse er dessverre døde, 2 har flyttet utenlands (?), og 1 har ukjent adresse. Men 5 av jubilarane deltok – denne gangen alle menn! Etter en fin gudstjeneste der Sogneprest Reidar Finsådal forrettet, ble jubilarer og ledsagere invitert til «mimring» på Menighetshuset. Det ble en hyggelig samling med kaffe og snitter, og der samtalene satt løst.

TEKST OG FOTO: INGEGERD BØE JENSEN

50-årskonfirmanter i Prestebakke

6. oktober var det jubileumsgudstjeneste i Prestebakke kirke for alle som ble konfirmert her i 1969. Det var 12 konfirmanter dette året – 6 jenter og 6 gutter. Konfirmasjonsprest var Reidar Kavlie-Borge. 3 jubilarer deltok. Ikke desto mindre ble det en fin gudstjeneste for dem som deltok. Det var Sogneprest Reidar Finsådal som forrettet.

Etter gudstjenesten ble det invitert til servering og kaffe i kapellet, der det kunne

Toril Synøve (Jansen) Bækken, Tove Anita Olsen, Tove (Fredriksen) Gravdal

mimres og fortelles historier fra dengang og frem til nå. En hyggelig markering!

TEKST OG FOTO: INGEGERD BØE JENSEN

NYTT FRA ROKKE MENIGHET

En veldig hyggelig **høsttakke-gudstjeneste** 20. oktober. Vi takker Berg Bygdekvinnevalg som hadde pyntet så fint i kirken. Rokke søndagsskole var på plass med informasjon om sitt arbeid, i tillegg var det sang av glade søndagsskolebarn. Det var også barnedåp og utdeling av 1-2-3-4-års bok. Kirkekaffekomiteen var i sving med deilige kaker. En flott opplevelse for alle fremmøtte.

Allehelgensgudstjenesten

2. november hadde vakker musikk og sang ved Arild Elnes, Jan Erik Norheim og Jenny Norheim. Lisbeth Bjerke leste sine gode dikt for oss og alle kunne tenne lys for sine.

1. desember: Lysmesse – «9 Lessons and Carols». Vi inviterer til en vakker og annerledes gudstjeneste i Rokke kirke 1.søndag i advent. I tradisjonen fra den anglikanske kirke skal vi gjennom 9 lesninger og julesanger feire Guds frelsesplan slik den er fortalt fra skapelsen, via profetiene til Juleevangeliet. Konfirmantene i Rokke og Halden menigheter deltar sammen med menighetspedagog Johannes W. Halvorsen og prest Berit Øksnes. Gudstjenesten starter kl 19.00.

15. desember: På gudstjenesten 3. søndag i advent blir det sang av Dream Trio (noen drømmer om å synge sammen er bakgrunnen for navnet). Da blir det både advents- og julesanger ved Anne Grethe Helberg, Eivind Grønneren og Berit Øksnes. På gudstjenesten deltar også konfirmanter med tekstlesning og bønner.

Julaften: Gudstjeneste kl 14.00.

2. juledag Julekonsert i Rokke kirke kl 12.00. (Se egen omtale på denne siden.)

Følgende info for neste år:

26. januar: Gudstjeneste med **Tårnagenter**.

23. februar: På denne gudstjeneste er vi så heldige å få **Gla'sang** på besøk. Koret er fra Gimle misjonshus og har det gode trøkket som gjør at en kjenner seg løftet og glad.

BERG SPAREBANK
Lokalbanken ved din side

Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?
RING SOS

22 40 00 40

Kirkens SOS Vi er her. Alltid

Directa

Regnskap – Økonomi
Rådgivning

Skjebergveien 200,
1743 Klavestadhaugen
Tlf. 69 10 26 60
www.directa.no

DEKK FOR ALLE BEHOV!

DEKK Partner
Halden Dekk A/S
Knivsvøvn. 4, 1788 Berg
Tlf. 69 19 55 75

Kvalitets-trykksaker

O'K TRYKK

Fiskebrygga
Tlf 69 17 81 50

Vinduspuss
Oppskuring og boning
Hovedrengjøring
Tepperens
Fasadevask
Daglig rengjøring
Mattevask
+bytting av matter

SØRLI RENHOLD AS
Isebakkevn. 30 - Tlf 69 21 41 00

OPEL

Glenne Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødløs
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50

www.glennebil.no

avdeling Halden
Sauøya

Tlf 69 18 18 19
Mottak bygg, havre,
hvete, rug og oljefrø.
Leierensning og beising av såkorn

ELEKTRIKER Tjenesten

Vi leverer alt fra stikkontakter til store prosjekter som skoler, borettslag og nybygg.

Tlf 69 17 71 00
www.elektrikertjenesten.no

EL-PROFFEN

Menighetsbladet takker for all støtte fra annonsører og privatpersoner.

NYTT FRA IDD MENIGHET

Det nye menighetsrådet på Idd:
Leder: Ragnhild Bukholm
Nestleder: Svein Ystehede
Sekretær: Anita Mosbæk
Hansen
Kasserer: Eivind Borring Hansen
Styremedlem: Magne Rekstad
Styremedlem: Lise Bakke
Sokneprest: Reidar Finsådal
Eivind Borring Hansen er Idds representant i Halden Kirkelig Fellesråd.

9-10. november arrangerte trosopplæringsutvalget LysVåken-overnatting for menighetens 11-åringer i Idd kirke. Målet var å bli kjent med kirken og det budskapet kirkens symboler forkynner. Helgen ble avsluttet med en vellykket LysVåken-gudstjeneste der også vår nye kateket, Runar Godø, ble presentert for menigheten.

2. søndag i advent arrangeres «Vi synger jula inn» i Idd kirke. Idd skolemusikk deltar sammen med årets konfirmanter på det som forhåpentligvis blir en stemningsfull kveld for små og store med tente lys og mye sang og musikk.

Barnehagene på Idd vil også i år pynte kirkens store juletre til glede for hele menigheten. Det skjer på barnehagegudstjenesten 18. desember. Menighetsrådet sier på forhånd takk.

Nyttårsaften avsluttes året i Immanuelskirken med en fellesgudstjeneste kl 17.00. Gudstjenesten er et samarbeid med Halden prestegjeld.

Menighetens **julefest** arrangeres på Karlsholm søndag 5. januar kl 17.00. Små og store er hjertelig velkommen.

NYTT FRA ENNINGDALEN MENIGHET

Det nye menighetsrådet i Enningdalen:
Leder: Berit Olsen
Nestleder: Wenche Anita Høistad
Sekretær: Jørn Arne Snopestad
Kasserer: Unni Kathrine Trollnes
Styremedlem: Frode Bilsbak
Styremedlem: Grete Brendemo
Sokneprest: Reidar Finsådal
Frode Bilsbak er Enningdalens representant i Halden Kirkelig Fellesråd.

Årets «Vi synger jula inn» arrangeres i år 1. søndag i advent i Prestebakke kirke. Visegruppen «Sør-øst» deltar sammen med 4H og årets konfirmanter. Alle er hjertelig velkommen.

Enningdalen menighet inviterer også i år til **midnattsgudstjeneste i Enningdalen kirke 1. juledag kl 23.00**. Det blir sang og musikk og sokneprest Reidar Finsådal forreter.

Nyttårsaften avsluttes året i Immanuelskirken med en fellesgudstjeneste kl 17.00. Gudstjenesten er et samarbeid med Halden prestegjeld.

Vil gjøre Østfold grønt

Da må vi stå på for å få til et mer klimavennlig energibruk, og bl.a. kreve at både politikere og vanlige folk gjør en innsats for å redusere klimautslippene.

Lokallaget har medlemmer i Fredrikstad, Hvaler, Halden og Sarpsborg, og til styre ble valgt Øystein Bakkevig (Halden), Sidsel Skinnarmo (Sarpsborg), Elisabeth Golding, Ulla

Lokallaget Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA) Søndre Østfold ble stiftet i høst. Målet vårt er å bidra til å bremse den globale oppvarmingen av hensyn til dem som kommer etter oss.

Kolstad, Eva Braseth (alle Fredrikstad). På vårt første styremøte ble vi enige om å samarbeide med andre aktører som er opptatt av å gjøre vårt energibruk mer miljøvennlig, for klimaendringene rammer oss alle. Fra før er vi kjent med kirka sitt sterke miljøengasjement, og vet at det er opprettet ressursgrupper i flere bispedømmer.

I Borg bispedømme er «Ressursgruppe for skaperverk og bærekraft» blitt opprettet for noen

år siden. Undertegnede ble invitert med på et styremøte i høst, og der ble jeg kjent med heftet «Vår grønne menighet». Det inneholder seks hovedpunkter som forteller hva vi alle kan bidra med for å ta vare på den verden Gud har gitt oss. Dette heftet er et viktig verktøy for alle menighetene i bispedømmet. Lokallaget vårt vil også bruke det som et idéhefte for tiltakene vi kan og bør engasjere oss i, og da svært gjerne i samarbeid med menigheter i Borg bispedømme.

TEKST: EVA BRASETH (SEKR. BKA SØNDRE ØSTFOLD)

–Bli med på familiesang i Asak!

Det er torsdag, klokka er 17.30, og i Asak kirkestue er små og store i full gang med å øve inn friske sanger, godt akkompagnert av rytmeinstrumenter og piano.

SANG OG SPILL: Selv om det bare er de små som ble med på bildet, er også de store som vil med og synger på Familiesang.

Kantor Marte-Kari Melkerud leder øvelsen. Her er det plass til kjente barnesanger og alle kan komme med ønsker. I tillegg til at vi øver inn sanger til gudstjenestebruk. Akkurat nå er det Lucia-sangen og «Tenn lys» som det øves på. Her er det ingen fastsatt aldersgrense, men Familiesangen er for de barna og familiene som ønsker å være med. Foreldre, besteforeldre og andre er velkomne til å være med og synges også; det er derfor vi kaller tilbudet for Familiesang! Midtveis i øvelsen

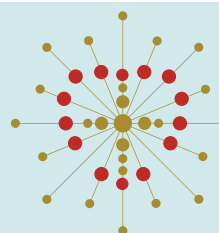

VIL HA MED FLERE: Barn og foreldre/besteforeldre eller andre, velkommen til Familiesang, sier Åshild Bøe (f.v.), Mette Skarftoft og leder Marte-Kari Melkerud, som er Asak kirkes kantor.

har vi en kort andaktsfortelling og en formingsaktivitet, før vi synger litt til. Nå vil vi gjerne at du skal bli med oss på denne hyggelige aktiviteten! Ring for mer info eller meld deg på til Marte-Kari, tlf 917 27075. Vi gleder oss til å se deg/dere!

TEKST: MARTE-KARI MELKERUD

FORMING: Midtveis i øvelsen har vi hver gnag en liten formingsaktivitet. Det er populært.

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

Tårnagenthelg

Lørdag 23. og søndag 24. januar inviteres elever på 3. trinn til å være tårnagenter i Rokke kirke! Dette er et arrangement fullt av glede og spenning, og er et samarbeid mellom Rokke, Berg og Halden menigheter. Tårnagentene utforsker alle kroker og kroker av kirken – både kirketårnet med kirkeklokkene, safen med kirkesølv og hulen til Rokketrollet åpnes denne helgen. Medlemmer av kirken får invitasjon i posten, men det kreves ingen invitasjon for å få være med. Har du spørsmål, kontakt menighetspedagog Iselin A. Gjøstøl på telefon 415 80 269.

TEKST: ISELIN ANDERSEN GJØSTØL

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraadet@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00-14.00
tirsdag-fredag (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30

Kirkevergens kontor:

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonskonsulent
Liv Inger Haga
951 03 802 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård Knut Skram
913 93 921

Menighetskontorene:

Menighetsfullmektig
Albert Andersen Gjøstøl
928 41 689 / 69 17 95 53

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465 / 69 17 95 66
Kateket/trosopplærer
Runar Godø
911 00 056/69 17 95 67

Diakoni:

Diakon Hilde Finsådal
951 06 257 / 69 17 95 54
Diakon Marit Brenne
414 18 322
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054 / 69 17 95 51
Kantor Maria H. Johansen
917 78 223
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuels kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130
Kantor Marie Håkensen
467 81 696
Kirketjener Bjørn Tore Andersen
977 86 627
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Rokke kirke:

Sogneprest Berit Øksnes
480 82 622
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Ole Petter Skram
930 36 899

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kapellan Lars Lauvvik Ørland
926 42 810
Kirketjener Ole Johannes Solberg
954 64 621
Kantor Marte-Kari Melkerud
917 27 075

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327 / 69 17 95 60
Kapellan Lars Lauvvik Ørland
926 42 810
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691
Kirketjener Karin Wærstad Hansen
915 66 037

Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327 / 69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Tor Ingar Nilsen
403 27 745

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kantor Marte-Kari Melkerud
69 17 95 56
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Dette har betydd noe for meg

Alf Rolin, Berg menighet

Jeg har vokst opp med fortellinger fra barnebøker på sengekanten, fra Bibelen på søndagsskolen og fra livshistoriene til farverike predikanter på et misjonshus. Flere av predikantene nøyde seg ikke med å fortelle om hvordan de gjennom livet hadde vekslet mellom tvil og tro. De gikk i sin iver etter å hjelpe andre til å tro, videre til å forsikre om at deres egne tanker om Gud og gudstro var suverene sannheter hevet over tvil, mens andres alternative tanker om det samme var latterlige.

Vi som vokste opp i et slikt miljø og lærte verdien av å tenke selv, oppdaget snart at det ikke nødvendigvis forholder seg slik som predikantene utbasunerte med sine store ord. For mange hadde vært bedre om

de ikke i første omgang hadde fått presentert så skrāsikre påstander uten rom for egen videre tenkning. Flere av mine venner svarte da de fikk høre: «Akkurat slik er det! Take it or leave it!», med å velge det siste.

Åpne fortellinger betyr mye for meg. Det samme gjør åpne spørsmål. Åpenheten består i at fortellingene kan tolkes og i at spørsmålene kan besvares på flere måter. Og mye av åpenhetens betydning består i at den gir rom for og inviterer til aktivt engasjement for å finne gode tolkninger og svar. Jeg har vært nysgjerrig og vitebegjærlig og har samtalt med andre om tolkninger og svar først gjennom studier i teologi og pedagogikk og siden gjennom utdanning av lærerstudenter i 30 år. Min erfaring er at

åpenhet gjør det mulig å vokse fra barn til voksen og bevare troen gjennom forskjellige faser i livet, og at åpenhet gir grunnlag for å bygge kunnskap som får troen til å vokse uten at resultatet blir skrāsikkerheten til predikantene som provoserte og skremte flere av mine venner bort fra kristne miljøer. Den kristne troen er ikke skrāsikkerhet uten tvil og overbevisning uten vakling, men den tilbyr et trygt og sikkert fundament for livet til alle som tar imot Guds åpenbaringer av seg selv som skaper og frelser med takknemlighet og tillit.

Ordet er ditt

Berit Øksnes, sogneprest i Rokke

Morgendagen begynner i dag

For mange år siden leste jeg en bok med denne tittelen; **Morgendagen begynner i dag**. Det er en setning som har fulgt meg gjennom livet. Dersom jeg har noen drømmer, så kommer de sjelden rekende på en fjøl. Jeg må gjøre noe for at de skal oppfylles. Dersom jeg har noen ideer, vil de neppe bli satt ut i livet om ikke jeg starter der jeg er nå. Jeg må starte med det som er mulig i forhold til ideen. Å legge gode planer er en god start på morgendagene. Dersom jeg er misfornøyd med miljøet på arbeidsplass eller i familie – så kan jeg prøve og se om det er noe jeg kan gjøre for å få bedre dette. Eksemplene er

mange om hvordan vi starter morgendagen i dag.

Mange opplever frykt for morgendagen på grunn av klimaendringer. Vi har fått en tydelig stemme på vegne av mange gjennom Greta Tunberg. Og når det gjelder klimautfordringene er det en god setning at Morgendagen begynner i dag. Vi kan ikke skyve på det vi vet. Vi kan ikke gjøre som barnet; å gjemme oss bak hendene og tro at problemet er borte. Vi må være med og gjøre det som kreves i vår tid for å ta vare på jorda – også til etterkommerne våre.

Så er det alle som er truet av helseproblemer. En kjenning har fått en

alvorlig kreftdiagnose og behandlingene er meget tøffe. Hun har i sykdomstiden startet Friske Krefter AS. Bente fokuserer stadig på sine friske krefter også når kroppen er nedkjørt. Med de friske kreftene vil hun gjøre gode ting i sin hverdag. Hun kan ikke planlegge mye for morgendagen. Men dagens friske krefter – lite eller mye – gir åpning for et rom som kan fylles av nye friske (rest-) krefter i morgen. Så lenge det heter i dag. Og dette har vi jo alle felles! Morgendagen begynner i dag.

NYTT FRA TISTEDAL MENIGHET

Sangkveldene i Tistedal fortsetter. Sett av datoene i kalenderen din!
8. jan.: ABIDE WITH ME: Per Viggo Nilsen, fiolin og Heidi Kaspersen, sang og cello sammen med Tistedal kirkes kantor Marte-Kari Melkerud på orgel/piano: Vi dykker ned i den engelske salmetradisjonen.
5. feb.: MINNS DU SÅNGEN: Pellakoret med solist Per Lindhaugen. Han dirigerer og koret. Pianist: Marte-Kari Melkerud. Denne kvelden står svenske bedehussanger på programmet.
4. mars: LA MEG FÅ HØRE OM JESUS: Denne kvelden skal Gyda Hesla og Marte-Kari Melkerud lede forsamlingen i fellessang, mens professor Oskar Skarsaune vil fortelle om hvordan mange av disse fine salmene ble til.
1. april: KUM BA YAH: Vi synger oss gjennom noen av salmene fra dne verdensvide kirke, godt akkompagnert av Ketil Henriksen, perkusjonist og Marte-Kari Melkerud, Tistedal kirkes kantor.
29. april: BLI KJENT MED EGIL HOVLAND. Sopran Eva Iselinn Erichsen gikk i koret til komponist Egil Hovland, og skal synges sangene hans for oss, og samtidig fortelle historier fra kordagene. Han akkompagneres av kirkens kantor, Marte-Kari Melkerud.
27. mai: Sangkveld. Kveldens program kunngjør vi senere!

Alle kveldene ledes av sogneprest Kjell Halvard Flø. Gratis inngang. Kollekt. Sangkveldene avsluttes med kringle og kaffe!

VIPPS til menighetene

Last ned app og registrer deg med kontonummer og mobilnummer. Søk opp din menighet og gi ønsket beløp.

Idd menighet: #90206
Asak menighet: #90226
Berg menighet: #4923
Halden menighet: #90142
Tistedal menighet: #90215
Rokke menighet: #90138
Enningdalen men.: #90144

vipps

GRIMSRUD
- maskinentreprenør -
INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG
UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESIELLE ANLEGGSSARBEIDER
Tlf 69 21 64 20
www.leifgrimsrud.no

Bakkens Auto A/S
AUTORISERT VERKSTED
Periodisk kjøretøykontroll
Service, oppretting, lakkering
Tlf. 69 19 61 80
Fax 69 19 61 09
Kleppervn. 1793 Tistedal

HALDEN
TAXI
TLF. 69 21 32 00

banda
Gerd Holm's Eff. AS
Bandagisten Hilde Fosdahl
Storgt. 10
ved Berg Sparebank
Tlf. 69 18 12 88
GODKJENT LEVERANDØR
AV HELSE- OG SYKEARTIKLER

comfort
Rørleggeren i nærheten
F. JØRGENSEN A/S
Tlf 69 17 86 14
www.f-jorgensen.no

kynningsrud
www.kynningsrud.no

Wave
BÅT-HOLM AS
Vi satser på service

DATASERVICE
Når det gjelder IT og økonomi
ØKONOMI

KIWI
minipris
BRØDLØS
Tlf 69 17 20 37

Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler...

LINDHAUGEN
MASKINENTREPRENØR & ANLEGGSGARTNERFIRMA
Løkkevikveien 3, 1747 Skjeberg
Tlf 69 18 76 00
www.lindhaugen.no
Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg